

kalde en Veilighedslov, fra det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgfreds og et Par Andre, et Forslag, som havde betydelige Indskrænkninger og navnlig pegede i samme Retning, som Valgmenighedsloven af 15de Mai 1868 kom til at gaa. Jeg anser, som sagt, det Forslag for at være en Veilighedslov, hvad der da i Grunden ogsaa blev udtalt saavel af Forslagsstillerne som under selve Forhandlingerne. Da det viste sig, at Ministeren ikke vilde gaa ind paa det, gav man det ved 3die Behandling omtrent et lignende Udseende som det Forslag, vi nu have tilladt os at stille under Nr. 7, idet man gav enhver theologisk Kandidat Ret til at blive ordineret og samle en Menighed om sig, ligesom han skulde have Lov til at udføre de sakramentale og kirkelige Handlinger i Kirken efter Anordningen af 2den Oktober 1862. Man viste altsaa ogsaa den Gang, at man stod paa det samme Standpunkt som i 1864. Naar den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har udtalt sig om, at han havde Haab om, at Flertallet i Thinget vilde vedtage dette Forslag, saa har ogsaa jeg støttende mig paa de Grunde, som jeg har udtalt, det ganske bestemte Haab, idet jeg ikke kan tro, at Folkethinget er gaaet tilbage siden den Tid. Skulde det end ske, at Forslaget alligevel bliver forkastet, da vil jeg ikke deri se en Forkastelse af selve Grundtanken, men kun en Væpelse efter Tider og Omstændigheder, kun en Væpning for, hvad man for Tiden kan naae. Man er jo tidligere gaaet ind paa lignende Indskrænkninger for dog i alt Fald at faae Noget. For Driigt kan jeg ikke begribe den Modstand, der overhovedet reiser sig imod den mere frie Bevægelse, som jeg vil kalde det. De gamle Sogneprædser ere jo blevne til i Kraft af Tvang og ere blevne opretholdt i Kraft af Sædvane, og skulde nu den frie Forsatning være saa hange for frie Menigheder og for, hvad jeg vil kalde Aandens og Hjertets Sognebaand, saa at man ikke skulde turde overlade Folket Frihed i saa Henseende? Det ser jo dog virkelig ud, som om der næsten sættes en Bøde for en saadan Trang til at samles med Egesindede og med en ligesindet Præst. Valgmenighedsloven er

nemlig kun en Indrømmelse overfor de Rige; for de Fattige er det ikke muligt at benytte denne Lov, og vi maa dog indrømme, at de fuldt saa vel som de Rige kunne have deres Trang i den Retning. Der er, som sagt, virkelig sat en Bøde for Tilfredsstillelsen af denne Trang, thi Valgmenighederne skulde jo ikke alene selv lønne deres Præst, men ogsaa bygge deres Kirke selv; men saaledes berer man sig ikke ad, naar der ellers skal bygges nye Kirker, hvad vi jo have set baade paa Holmsland og i Humlebæk og nu i Hou paa Vangeland. Vi have jo set, at naar Menighederne selv give et lille Tilskud, saa vil Staten ikke alene lønne deres Præst, men tillige hjælpe dem til at bygge Kirken. Men hvorfor da sætte en Bøde paa at danne en Valgmenighed? Hvorfor vil man ikke, da de Folk, som ville stifte en Valgmenighed, jo ellers lønne Sognepræsten paa samme Maade som alle Andre og tiende til Kirken som de øvrige Medlemmer af Sognemenigheden — hvorfor vil man, da saaledes Pligterne paahvile dem, ikke paa den anden Side indrømme dem Rettighederne? Man mener maasse, at det er farligt at give efter i saadanne Forhold; man siger maasse, at det vil føre til Sektens Dannelse, til Uro i Folketirken og til, at de gamle Sognepræster ikke mere kunne sidde i deres ophøiede No. Ja, det er ganske naturligt, hvis man staar paa Laugsvesenets Standpunkt, og det er netop at staa paa Laugsvesenets Standpunkt. De gamle Laugsimestre sagde ogsaa, at Forandringer kun vilde føre til Indgrib i deres Rettigheder. Den Indvending komme ogsaa Sognepræsterne med, og den Indvending blev ogsaa gjort; da et lignende Forslag var til Forhandling her i 1864; men at det skulde være farligt, kan jeg ikke indse. Jeg maa tværtimod mene, at det Modsatte er farligt, det, ikke at give efter i saadanne Forhold, og dette skal jeg med nogle faa Ord begrunde. Vi have set, at der er foregaaet flere Udtrædelser af Folketirken, der have endt enten i Sværmeriets vilde Egne, eller ogsaa er man falden hen i Slaphed, eller man er endt i Amerika som en ny Menighed derovre. Det have vi set, er sket flere Steder i vort Fædreland, og